

הדפס כתבה <<

סגור חלון <<

מזרח תיכון בינארי

יוזמה של אנשי היי-טק ישראליים קיבצה 30 ילדים ישראלים ופלסטיניים לקייטנת מחשבים ראשונה מסוגה. עכשיו, כשהיא לפני סיום, הם כבר מחפשים משקיעים לשנה הבאה < ברק הימן

ברק הימן
8/8/2004

"כשהודית ואני ישבנו לכתוב את הנאום הזה, חשבתי לעצמי, איך זה קרה בכלל? אף פעם לא תיארתי לעצמי שאגיע לכזאת קירבה עם ישראלים... אני חושבת איך הפכתי ממישהי שמדברת רק עם חבריה ישראלים למישהי שמשתפת פעולה עם פלסטינים... אבל MEET זה הרבה יותר מקורס מחשבים שבו לומדים לתכנת... הבנו שגם אם יש לך קונפליקט עם מישהו זה לא אומר שאתה לא יכול לתקשר אתו... למדנו לעבוד בצוות ובמקביל גם למדנו הרבה על התרבות של הצד השני... אנשים חשובים ומשפיעים העשירו אותנו מהניסיון והידע שלהם ואנחנו רוצים להגיד להם תודה... אנחנו רוצים להיות כאן שוב בשנה הבאה ובשביל זה אנחנו מבקשים את התמיכה והסיוע שלכם..."

את הנאום הנ"ל כתבו יהודית ועבדאללה, שניים מתוך 30 הילדים שמשתתפים בקייטנה, לכבוד אירוע חגיגי שהתקיים אתמול בערב בנוכחות ההורים, המורים, התורמים ושאר נוגעים בדבר. נדמה כי בצד יכולות תכנות מרשימות, אנגלית משופרת ולבבות מקורבים, למדו חניכי הקייטנה שמתקיימת בימים אלו בגבעת רם שבירושלים עוד משהו, חשוב לא פחות - איך משנוררים באלגנטיות נוגעת ללב כספים על מנת לאפשר את המשך קיומו של מיזם חדש ומעורר תקווה.

Middle East Education through Technology, או בקיצור MEET, היא קייטנת טכנולוגיה ומחשבים, פרי יוזמתם של שלושה צעירים ישראלים הלומדים בחו"ל (2 ב-MIT ואחד בלונדון), שמטרתה לחבר ילדים פלסטינים וישראלים בדרך אחרת. בהתבסס על פרויקט המתקיים כארבע שנים באפריקה, במסגרתו מלמדים סטודנטים מאוניברסיטת MIT תכנות ומחשבים בני נוער בגאנה ובקניה, החליטו השלושה לייבא פרויקט דומה לארץ. מתוך 11 בתי ספר שונים ברחבי ירושלים נבחרו 30 תלמידים בני 15, חציים ערבים וחציים יהודים, אשר עברו שעתים של מבחן קבלה כתוב וראיון אישי של חצי שעה. ינקי מרגלית, מנכ"ל ומקים חברת ההיי-טק אלאדין, ניר ברקת, אמנון שעשוע (ראש בית הספר למדעי המחשב באוניברסיטה העברית). חברת daiamler Chrysler הענקית מגרמניה ואינטל הם רק חלק מרשימת הספונסורים של הקייטנה.

"החבר'ה באקסטזה", מספר בהתלהבות אסף חרל"פ, בן 26, אחד מהשלישייה היוזמת והמוציאה לפועל של הקייטנה. הוא סטודנט שנה ג' באוניברסיטת SOAS בלונדון, ונדמה כי הוא באקסטזה גדולה בעצמו. "האמת שאנחנו מופתעים. כל יום בחמש וחצי אחה"צ אנחנו צריכים ממש לקלף אותם מהמחשבים וזה מזה. הם לא רוצים לחזור הביתה כי כל כך כיף להם פה. זו הצלחה כבירה. זה רעיון שהפך למציאות וצריך להוות מודל שעובר הלאה למקומות אחרים ובקונטקסטים שונים. אני מתייחס לזה כאל סטארט-אפ חברתי. ובסטארט-אפ כמו בסטארט-אפ, עובדים עשרים וארבע שבע. בלי לנוח ובלי לישון".

מאיפה כל המוטיבציה הזאת?

"מדכא אותי כשאני מתקשר מלונדון לשמוע רק על כמה המצב קשה ועל כמה הכל חסר תקווה. ואני שונא שאומרים שאין מה לעשות, כי עובדה, יש מה לעשות. עוד מעט, כשתיכנס למעבדה ותראה אותם עובדים ביחד ומתכנתים דברים מאד מסובכים אז תבין הכל".

אני מנסה להבין אבל זה לא קל. חום יולי אוגוסט מטגן את כביש מס' 1 ושלטי ענק קוראים לנהגים לנסוע בזהירות כי הילדים יצאו כבר לחופש הגדול. אך 30 הילדים שבקייטנה לא חושבים על בריכת שחייה ושאר תפוקי קיץ אלא מבקשים להסניף עוד ועוד JAVA. הם מתכנתים מרוצי מכוניות וויז'ואלים מסובכים ובשנה הבאה, כך טוען אסף, הם יקימו דברים עוד הרבה יותר גדולים. "במשך השנה הקרובה הם ימשיכו לעבוד ביחד על פרויקט גדול של משהו שדומה למסג'ר, רק בערבית. מישהו יוכל לשבת בבית ולכתוב הודעה בערבית והתוכנה תתרגם את זה מייד לאנגלית או לעברית וכך תיווצר תקשורת מהירה ונגישה לכולם. המטרה שלנו היא להפוך את החבר'ה האלה למנהיגים של העתיד".

עד כמה מורגשת הפוליטיקה באוויר?

"יש את המטען שכל אחד מביא אתו. אבל אנחנו מנסים לייצר מכנה משותף מקצועי. אני לא מאמין בכל הדיבורים ובלאכול חומוס ביחד. אנחנו הרי נגור ביחד גם עוד 50 שנה, אז אם לא נעבוד ביחד לא ייצא שום דבר טוב. וזאת המטרה שלנו כאן, שעכשיו, או בעוד כמה שנים, הם יעבדו יחד. לא הבאנו אותם הנה על מנת שיהפכו להיות החברים הכי טובים אבל הם דווקא מסתדרים מעולה ופועלים יפה ביחד".

על פניו נשמעת הצהרת הכוונות של הפרוייקט מעט מנותקת מהמציאות. אבל חודש מאז שנפתחה הקייטנה נדמה כי לא רק שהיא מחוברת למציאות, אלא שיש בכוחה לחולל בה שינוי של ממש. אם השינוי הוא נקודתי בלבד או שמא יגדיל את מעגלי השפעה שלו בעתיד קשה לנבא. בתור פיילוט, כפי שמגדירים אותו שלושת הסטודנטים הישראלים, הוא ללא ספק סיפור הצלחה.

מוחמד וערי, בן 15 משועפ'ת, נראה מרוכז גם בזמן ההפסקה. אחרי שהזיע כל כך הרבה על מנת להתקבל לקייטנה הא מתכוון להוציא ממנה את המקסימום.

איך הרגשת לפני שהקייטנה התחילה?

"שמחתי מאד אבל היו לי מלא חששות. לא ידעתי כלום. מי האנשים האלה, מה יקרה, פחדתי. ביומיים הראשונים רק דיברנו והכרנו אחד את השני וזה היה הכי חשוב כי מאז נהיינו חברים. אנחנו כמו אחים, לא? כולנו אנושיים וחייבים לתקשר זה עם זה. אם נגיד מישהו יהודי מרביץ לי אז אני לא ישר מכליל על כל היהודים שהם רעים. אי אפשר לעשות דבר כזה. צריך להיפגש אתם ולראות אותם".

זה יכול להשפיע על יותר משלושים אנשים?

"בטח, אני ישר מספר לחברים שלי ולשכנים שלי ולמשפחה שלי על כמה כיף לי פה עם הישראלים. זה גדול יותר ממה שקורה פה. אנחנו יכולים ליצור קהילה משותפת בעתיד עם כל הכלים והניסיון שרכשנו כאן".

אז מה תהיה כשתהיה גדול?

"לא יודע, או מתכנת או וטרינר. אבל עכשיו יש לי עוד אפשרות. הכי טוב מתכנת".

יהודית קרטס, בת 15 מירושלים, מתחברת יותר למקצועות הומניים מאשר למחשבים. "אבל אי אפשר לחיות מלהיות שחקן בארץ", היא אומרת בצנינות עדינה, "אז באתי לנסות, למה לא? באתי לפה בלי שום ידיעה של מה הולך להיות. האמת היא שהייתי בטוחה שאני אהיה עם הישראלים והפלסטינים יהיו בתוך עצמם, אבל אפילו שאנחנו יהודים והם ערבים התקרבו זה לזה. זה נהייה רגיל כזה, אף אחד לא הולך ואומר 'וואו, אנחנו לומדים עם פלסטינים'. מה שיפה פה זה שהמדריכים מצליחים לשלב כמו שצריך את החוויה של הלימודים יחד עם סיורים והפסקות ארוכות".

ענת בינור, בת 29, סיימה תואר ראשון במשפטים באוניברסיטה העברית ועשתה תואר נוסף במדיניות ציבורית באוניברסיטת קולומביה בניו-יורק. כעת היא משלימה את הדוקטורט שלה במדעי המדינה ב-MIT ויחד עם אסף ועם אחיה, ירון, משלימה את המשולש ההרצליאני שהקים את הקייטנה. כעת מחפשת השלישייה משקיעים פוטנציאליים שיאפשרו להם להמשיך את המסורת. בשנה הבאה הם חולמים להביא עוד כשישים תלמידים מהרשות הפלסטינית ומיישובים יהודים מלבד ירושלים. השלישייה מקפידה לדבר רק באנגלית ובכך לתת דוגמה אישית לתלמידים שהתבקשו מיומה הראשון של הקייטנה להשאיר בבית את העברית והערבית. ירון בינור, 26, לומד מדעי המחשב ב-MIT ומתרגש כאב גאה מכל הברקה מתמטית של אחד התלמידים. "הם לא רוצים לעזוב את הקייטנה, אתה קולט את זה? הם ביקשו שנגיע לכאן גם בסופי שבוע", הוא מספר בהתקף של שמחה. כשאני שואל אותו אם היו גם רגעים לא נעימים בתוך כל האופוריה הזאת הוא פתאום נהיה רציני ועצוב. "כשחלק מהילדים לא מצליחים להגיע לקייטנה כי לא נותנים להם לעבור את המחסום, זה מאד קשה. אתה מרגיש כל כך קטן מול דבר כזה, כל כך קטן".